

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

Доктора медичних наук, доцента, головного наукового співробітника ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України» Михневича Костянтина Георгійовича на дисертацію Суходолі Людмили Іванівни на тему: «Вплив однобічної вагосимпатичної блокади на перебіг анестезії та оперативних втручань в плановій торакальній хірургії» подану до захисту в разову раду ДФ 05.600.179, створену згідно до наказу ректора ЗВО Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова № 95 від 29 травня 2026 року на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М.І. Пирогова протокол № 11 від 28 травня 2026 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

1. Ступінь актуальності обраної теми.

Актуальність дослідження однобічної вагосимпатичної блокади є ключовим компонентом пролонгованої комбінованої аналгезії та концепції в торакальній хірургії, що дозволяє ефективно захистити пацієнта від операційного стресу, знизити ризик легневих ускладнень та стабілізувати гемодинаміку при складних оперативних втручаннях, профілактику больового синдрому у поєднанні з блокадою кореня легень, зниження інтраопераційної травми. Застосування вагосимпатичної блокади блокує патологічні вісцеро-вісцеральні рефлексії, зменшуючи ймовірність різких коливань артеріального тиску та серцевого викиду Регіонарні методики значно скорочують потребу в

наркотичних анальгетиках.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Ключові наукові тези дисертації викладено послідовно та вичерпно, що підкріплюється достовірністю отриманих результатів. Структура дослідження, зокрема його мета, завдання, об'єкт і предмет, сформульовані коректно та логічно відображають сутність роботи. Обсяг вибірки пацієнтів є репрезентативним, а комплексний підхід, що поєднує регіонарні, загальні із ШВЛ, та комбіновані методи знеболення дозволили глибоко проаналізувати зв'язки між поєднаними методами знеболення. Робота виконана з неухильним дотриманням принципів біоетики та міжнародних стандартів захисту прав людини. Наукові положення, висновки та практичні поради є логічним завершенням проведеного аналізу, мають ґрунтовне обґрунтування та повністю реалізують поставлену мету. Основні результати дисертаційної роботи відображено в 10 наукових роботах, з них 3 статті у наукових фахових виданнях України категорії Б, 3 статті в закордонних журналах; 2 тез наукового дослідження вийшли у матеріалах вітчизняних конференцій, опубліковані свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір та патент на корисну модель.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

Наукова новизна дисертаційного дослідження має чітко виражений комплексний характер та полягає в отриманні низки пріоритетних для медичної науки даних. В роботі вперше вивчено вплив вагосимпатичної блокади на перебіг багатокomпонентного наркозу при радикальних операціях на легенях: як ізолювано, так і в порівнянні з іншим регіонарним способом знеболення.

Вперше виявлено залежність між вмістом кортизолу в плазмі крові й інтенсивністю післяопераційного болю за візуально-аналоговою шкалою, при цьому показники досліджувались у різних групах пацієнтів відповідно до застосованої анестезії.

Заслужують уваги технічні рішення, за якими отримані свідоцтво на реєстрацію авторського права та патент на корисну модель, зокрема, з позицій практичної реалізації пролонгованого блокувального впливу на рефлексогенні зони кореня легені в поєднанні з високим вагосимпатичним блоком.

Результати дисертаційного дослідження викладені в опублікованих наукових працях, обговорені на науково-практичних конференціях, засіданнях кафедри хірургії з курсом основ стоматології ФПО ВНМУ ім. М.І.Пирогова. В публікаціях висвітлені принципи формування груп пацієнтів, застосовані пристрої та методики, основні етапи та результати дослідження що ілюструє перспективність обраної теми.

4. Наукова обґрунтованість та відповідність темі дисертації отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Результати досліджень отримані на достатньому за обсягом матеріалі з використанням інформативних, адекватних поставлених меті та завданням методів досліджень. Наукові положення і висновки, сформульовані в дисертації, відображають результати дослідження та відповідають поставленим завданням. Основні положення дисертації викладені у наукових публікаціях і обговорені на науково-практичних конференціях різного рівня. Виконаний обсяг досліджень, аналіз та обробка даних, дозволяють вважати результати та висновки, отримані дисертантом, вірогідними.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Дисертантка в процесі виконання і оформлення дисертаційної роботи показує досягнення поставленої мети та виконання запланованих завдань шляхом отримання нових наукових результатів внаслідок застосування альтернативних методів знеболення. Чітко простежується коректна, науково обґрунтована літературним пошуком постановка проблеми дослідження, яка дозволяє одержати дані, що містять певну новизну та практичну цінність. Це стосується виокремлення з досить значного спектру регіонарних способів знеболення власне ваго-симпатичної блокади як доповнення до мультимодальної загальної анестезії. Загалом робота демонструє реалізований перехід від вивчення окремих характеристик (фізіологічні і біохімічні параметри) до формування цілісного бачення об'єкта дослідження, таким чином забезпечується завершеність і цілісність наукового процесу. Для власне рукопису властиві загалом достатня чіткість і послідовність викладу матеріалу, переконливість аргументації, стислість і точність формулювань, уникнення неоднозначних тлумачень. Як опонент вважаю варто було би більш детально викласти практичні рекомендації, з огляду на важливість дослідження для клінічної діяльності. На високому рівні виконана обробка отриманих результатів методами математичної статистики, аналіз та узагальнення результатів дослідження з публікаціями у фахових наукових виданнях. Таким чином, здобувач показала високий рівень володіння методологією наукової діяльності. Поставлене у дисертації наукове завдання досягнуто повністю.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Дослідження має вагоме практичне та теоретичне значення.

Теоретичне значення результатів дисертаційного дослідження Л.І. Суходолі полягає в доповненні знань про вплив регіонарних способів

знеболення, зокрема, високої епідуральної і ваго-симпатичної блокад на перебіг багатокomпонентного наркозу з примусовою вентиляцією легень під час планових торакальних операцій, а також на післяопераційне відновлення пацієнтів. Завдяки отриманим результатам є доцільно їх застосувати в практиці при оперативних втручаннях в торакальній хірургії

Результати досліджень впроваджені на галузевому рівні:

1. В практичну діяльність комунального неприбуткового підприємства «Хмельницької обласної лікарні» м. Хмельницький (акт впровадження від 14.04.2024). За результатами впровадження встановлено: що серед тих пацієнтів яким було впровадженно дослідження спостерігалось рання активізація пацієнтів, покращення результатів знеболення пацієнтів у ранньому післяопераційному періоді, скорочення фінансових витрат на нестероїдні протизапальні та наркотичні анальгетики.

2. В практичну діяльність комунального неприбуткового підприємства «Хмельницької районної лікарні» м. Хмельницький (акт впровадження від 14.04.2024). За результатами впровадження встановлено: що серед тих пацієнтів, яким застосовувалась регіонарна анестезія при травмах грудної клітки, спостерігалось зменшення больового синдрому що сприяє ранній активізації, зменшення використання нестероїдних протизапальних та наркотичних анальгетиків.

3. В наукову діяльність кафедри хірургії ФПО з курсом основ стоматології ВНМУ ім.М.І.Пирогова м. Хмельницький (акт впровадження від 14.10.2024). За результатами впровадження встановлено: що серед тих пацієнтів, яким було встановлено катетер для пролонгованої блокади кореня легень в поєднанні з однобічною вагосимпатичною блокадою, покращилися результати інтра- та післяопераційних знеболень при операціях на органах грудної клітки які співставні з результатами дисертаційної роботи.

7. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Зміст і структура дисертаційної роботи Суходолі Людмили Іванівни відповідають вимогам щодо оформлення дисертаційних робіт. Робота написана українською мовою за традиційною схемою, складається і складається з анотації, змісту, переліку умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів, вступу, огляду літератури, загальної методики й основних методів дослідження, трьох розділів власних досліджень, розділу аналізу й узагальнення результатів дослідження, висновків, списку використаних джерел літератури та трьох додатків. Всі розділи дисертації викладені послідовно, ґрунтовно, у науковому стилі. Загальний обсяг роботи складає 171 сторінку комп'ютерного тексту. Зміст роботи ілюструють 12 таблицями та 29 рисунком. Список використаних джерел літератури включає 98 публікацій, з них 96 – латиницею, 2 – кирилицею.

У **Вступі** чітко сформульовано актуальність, мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження, відображено наукову новизну та практичну цінність роботи.

Розділ 1 (Огляд літератури) демонструє глибоку обізнаність здобувача у сучасних світових та вітчизняних тенденціях регіонарних методів знеболення. Автор детально аналізує еволюцію міжнародних консенсусів до маркерів стресу.

Розділ 2 (Матеріали та методи) є фундаментальним методологічним каркасом роботи, який визначає рівень доказовості, відтворюваності та наукової валідності всього дослідження. Аналіз цього розділу свідчить, що здобувач підійшов до побудови дизайну наукового пошуку з позицій суворих вимог сучасної клінічної анестезіології та біостатистики. На відміну від багатьох традиційних робіт, архітектура даного дослідження має дворівневу структуру, яка поєднує медико-соціологічний (інформаційно-освітній) та безпосередньо клінічний етапи.

Розділ 3 дисертації, який викладений на 20 сторінках і складається з двох підрозділів, наведені отримані результати при застосуванні різних видів анестезії в торакальній хірургії. Розділ ілюстрований 9 рисунками. Результати досліджень, які представлені у даному розділі дисертації, відображені в статті у фаховому науковому журналі України.

Розділ 4. У даному розділі дисертант наводить динаміку маркерів стресу у пацієнтів при планових оперативних втручаннях у торакальній хірургії, кореляційна залежність між вмістом кортизолу в плазмі крові та інтенсивністю болю за умов застосування різних видів анестезії.

Розділ 5 дисертації присвячений аналізу віддалених результатів при поєднанні комбінованого знеболення і неопіїдних анальгетиків при планових оперативних втручаннях у торакальній хірургії.

Розділ 6 автором проведено ретельне узагальнення та аналіз отриманих результатів дослідження, аналітичне порівняння отриманих результатів з даними інших науковців, які працювали в подібному напрямку з посиланнями на відповідні джерела наукової літератури.. У короткому підсумку до даного розділу узагальнення та аналізу результатів дослідження автором наголошено, що проведене дослідження дає можливість судити, що однобічна вагосимпатична блокада позитивно впливає на перебіг анестезії при планових оперативних втручаннях в торакальній хірургії, забезпечуючи більш адекватне знеболення в постопераційному періоді. Однобічна вагосимпатична блокада сприяє більш вираженій стресостійкості організму при оперативних втручаннях в торакальній хірургії.

Висновки дисертації відображають отримані результати досліджень, відповідають завданням і меті дисертаційної роботи, змістовні, інформативні. Список використаних у дисертації літературних джерел представлений публікаціями вітчизняних та зарубіжних авторів, які оформлено згідно існуючим стандартам.

У підсумку хочу відмітити, що всі розділи дисертації відповідають змісту роботи, написано послідовно та детально. Представлений у розділах матеріал проілюстрований достатньою кількістю таблиць та рисунків. Наприкінці кожного розділу є резюме із підсумками проведених досліджень та посиланнями на наукові праці, де вони опубліковані. Практична цінність дисертаційного дослідження Суходолі Людмили Іванівни є надзвичайно високою, оскільки розроблені автором підходи безпосередньо спрямовані на вирішення завдань при планових оперативних втручаннях в торакальній хірургії.

Основні наукові результати дисертаційного дослідження Суходолі Людмили Іванівни повністю та всебічно відображені у опублікованих працях здобувача. За темою дисертації опубліковано наукові статті у провідних фахових виданнях України, які затверджені МОН України, а також у закордонних періодичних виданнях. Матеріали роботи також пройшли широку апробацію на національних науково-практичних конференціях, з'їздах та майстер-класах.

8. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Результати дисертаційного дослідження та загалом - наукові положення роботи можуть бути рекомендовані для впровадження у навчальний процес у закладах вищої та післядипломної освіти лікарів, на підготовчих курсах з тематичного удосконалення з метою поглиблення підготовки майбутніх фахівців. Практична спрямованість результатів дослідження дає змогу застосовувати їх лікарями анестезіологами при планових оперативних втручаннях в торакальній хірургії для покращення клінічних результатів інтра- та післяопераційного введення пацієнта

9. Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача.

Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Суходолі Людмили Іванівни, яке характеризується високим науково-методологічним рівнем, комплексністю та незаперечною практичною цінністю, вважаємо за необхідне висловити кілька зауважень, побажань та дискусійних запитань, які не знижують загального високого враження від роботи, але потребують додаткового пояснення та деталізації з боку здобувача під час офіційного захисту:

1. У клінічному фрагменті дослідження (Розділ 3) основна група пацієнтів ($n = 35$), яким під час оперативного втручання застосовували вагосимпатичну блокаду, тотальну внутрішньовенну анестезію та керовану ШВЛ, формувалася проспективно, і як контрольна група ($n = 35$). Чи проводився автором додатковий примусовий аналіз порівняльності цих груп за супутньою патологією (наприклад, наявністю цукрового діабету, ожиріння чи хронічних захворювань нирок) та за фактором шкідливих звичок (паління, вживання алкоголю), адже відомо, що ці фактори можуть суттєво пригнічувати спірометричні спроможності пацієнта та безпосередньо впливати на ефективність різних методик знеболення?

2. Здобувачем доведено виражену клінічну ефективність оцінки маркеру стресу. Після проведення оперативного втручання рівень гормону стресу – кортизолу відрізнявся між досліджуваними групами. Аналіз вмісту кортизолу в пацієнтів, яким застосовували високу грудну епідуральну анестезію спільно з тотальною внутрішньовенною анестезією та керованою ШВЛ показав, що його рівень у плазмі крові був значно нижчим порівняно з контрольною групою ($p < 0,05$) через 12 год після операції з наближенням досліджуваного показника до значень норми. Чи застосовувався ще додатковий контроль маркеру стресу і при яких оперативних втручаннях?

3. На основі багатофакторного аналізу автором побудовано прогностичну модель, де найвагомим незалежним предиктором успіху однобічної вагосимпатичної блокади є зменшення застосування нестероїдних протизапальних препаратів. Як саме, на думку автора, можна пояснити такий потужний вплив на больовий поріг чутливості?

10. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Автор не порушував принципи академічної доброчесності під час виконання дисертаційного дослідження та написання роботи. Рукопис дисертації на тему: «Вплив однобічної вагосимпатичної блокади на перебіг анестезії та оперативних втручань в плановій торакальній хірургії» обсягом 171 сторінок друкованого тексту перевірено на плагіат програмним засобом «Strikeplagiarism.com». Рівень оригінальності становить 91,35 %. За перевіркою посилань комп'ютерною програмою визначено, що наявні окремі співпадіння з власними публікаціями, термінологією, посиланнями на літературу та загальноновживаними фразами.

11. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Суходолі Людмили Іванівни на тему: «Вплив однобічної вагосимпатичної блокади на перебіг анестезії та оперативних втручань в плановій торакальній хірургії», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», є завершеною науковою працею, що містить оригінальні наукові положення та результати, які розв'язують важливе науково-практичне завдання щодо теоретичного узагальнення та наукового обґрунтування доцільності комбінованого застосування однобічної вагосимпатичної блокади з іншими видами анестезії. За актуальністю, науковою новизною, обґрунтованістю основних положень, висновків і рекомендацій,

теоретичним і практичним значенням, дисертація повною мірою відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», №44 від 12 січня 2022 р. (із змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341, від 19 травня 2023 року № 502 та від 3 травня 2024 року № 507), оформлена відповідно до наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її автор Суходоля Людмила Іванівна заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

Офіційний опонент:

д.мед.н., головний співробітник

ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії

ім. В.Т. Зайцева НАМН України»

доктор медичних наук, доцент

Костянтин МИХНЕВИЧ

*Прийнято згідно з м.п.н. К.Т. Михневича за вступом
вчений секретар Р.м.п.н. [signature]*

